

Posudek na rigorózní práci Mgr. Miroslava Císaře *Komparativní studie vzdělávacích systémů Rakouska a České republiky*

Předložená rigorózní práce (117 s. textu, 4 s. příloh) se zabývá velmi zajímavým tématem. Porovnává vzdělávací systémy dvou zemí, které byly po několik století součástí jednoho státního celku, pak se téměř na 90 let jejich cesty rozešly, aby se nakonec obě staly součástí jednoho ekonomicko-politického seskupení spočívajícího na společných evropských základech a hodnotách.

Autor rozdělil práci do tří částí. V prvních dvou částech provádí podrobnou analýzu vzdělávacích systémů sledovaných zemí, a to podle stejné osnovy. Nejprve vždy z diachronního pohledu popisuje školskou legislativu, potom rozebírá současný stav školství podle jednotlivých školských stupňů, dále se zabývá problémy školství, tak jak se odrážejí v národních diskusích, dopady školské politiky EU na školství sledované země a konečně uvádí výsledky výzkumu PISSA 2006 a TIMSS 2007 v dané zemi.

Tato stejná osnova při analýze vzdělávacích systémů zkoumaných zemí pak autorovi usnadňuje komparaci.

Práce, která se opírá o 56 titulů knižních i internetových zdrojů (českých a rakouských), přináší velké množství relevantních informací. Autor prokázal, že je povětšinou schopen identifikovat některé problémy ve školství obou zemí. Většinou postihl shody (podobnosti) a rozdíly v obou systémech. Snaží se také jít za pouhé konstatování faktů a hledat příčiny daného stavu. Jeho soudy jsou však příliš kategorické a často subjektivní. To se extrémně projevuje zvláště v závěrech práce, viz s 117, kterou nelze v této podobě akceptovat. Takovéto případy se však v práci vyskytují i na jiných místech.

Pravděpodobně snaha autora nepřekročit určitý rozsah práce vede někdy ke zkratkovitému vyjadřování, a tím i k faktografickým nepřesnostem i chybám. Např. *České základní školy na rozdíl od škol rakouských musí bojovat o svou*

*existenci (s. 96), nebo V ČR je povinná školní docházka devítiletá od r. 1995 (do roku 1990 byla desetiletá) (s. 94). Určitá stylistická neobratnost autora ztěžuje někdy nejen pochopení textu, ale místy zkresluje i realitu. Viz např. *Specifikem českého gymnaziálního vzdělávání jsou šesti a osmiletá gymnázia, která však přinášejí problém odtržení žáků ze základní školy a tím vytvářejí elitářství a podkopávají záruku kvality základní školy jako celku.* (s. 103).*

V práci se však objevují výroky, které svědčí o nepochopení samotné podstaty daného školského systému. Viz s. 104, 3. odstavec.

Někdy se objevuje i terminologická nejasnost, respektive nepochopení funkce daného typu školy či jevu v analyzovaném systému. Viz např. *V Rakousku se speciální školy nazývají zvláštní školy.* (s. 101). Náplní práce asistentů pedagoga není také usnadnit učitelům *jejich náročnou práci (většinou administrativní a technicko-organizační agendu,* jak je uvedeno na s. 95.

Někdy se zde objevují i chyby poněkud zvláštní. Např. ve výčtu druhů našich gymnázií se na s. 94 uvádí gymnázium pětileté, které jako samostatný typ gymnázia neexistuje. Neodpovídá také skutečnosti, že se žáci ČR ve výzkumech PISA 2006 a TIMSS 2007 v přírodních vědách a v matematice umístili *na jednom z posledních míst, jak se uvádí v závěrech práce* (s. 115).

Student si k rigorózní práci zvolil velmi náročné téma, které vyžaduje nejen dobrou znalost jazyka země, jejíž školský systém srovnáváme s naším, ale i důkladnou znalost samotné podstaty tohoto školského systému, a to znalost nejen knižní.

Autor je v zásadě schopen postihnout rozdíly a podobnosti obou systémů (pokud ovšem zařadí správně danou školskou instituci podle ISCED). Ale při srovnávání a vyhodnocování rozdílů nebere dostatečně v úvahu stávající tendence v evropském školství. Pouští se také do úvah, které jsou často subjektivně až emocionálně zbarvené a nejsou odborně podloženy.

**Uznání práce, jako jednoho z předpokladů k udělení titulu PhDr.,
podmiňuji proto důkladným a zasvěceným výkladem v souladu s výše
uvedenými připomínkami.**

PhDr. Miroslava Váňová, CSc.